

PROFESINĖS SVEIKATOS PASLAUGŲ LIETUVOS ĮMONĖSE PRIEINAMUMAS

Tyrimo vadovas dr. Saulius Vainauskas.
Atsakinga vykdytoja Lolita Pilipavičienė.
Tyrimo vykdymo laikotarpis 2019 m.

Tyrimo pagrindimas. Profesinės sveikatos priežiūra reglamentuojama Lietuvos Respublikos teisės aktuose bei strateginiuose dokumentuose. Tyrimas atliktas atsižvelgiant į šiuos aspektus: (1) vadovaujantis Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programos trečiojo tikslo (Užtikrinti visuomenės sveikatos priežiūros sistemos tvarumą) 3.1. uždaviniu (Didinti kokybiškų ir priimtinių visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą), apskaičiuota rodiklio „dirbančių asmenų, kuriems prieinamos profesinės sveikatos priežiūros paslaugos, tai yra paslaugos, kurias teikia profesinės sveikatos priežiūros specialistai, dalis (procentais)“ reikšmė; (2) vadovaujantis Nacionalinio darbuotojų saugos ir sveikatos 2017–2021 metų veiksmų plano 2.5. uždaviniu (Didinti kokybiškų profesinės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą, ypač labai mažoms ir mažoms įmonėms) surinkta informacija apie profesinės sveikatos paslaugų teikimo labai mažoms ir mažoms Lietuvos įmonėms plėtros galimybes.

Tyrimo tikslas. Nustatyti profesinės sveikatos paslaugų Lietuvos įmonėse teikimo apimtį ir jos plėtros galimybes.

Tyrimo uždaviniai:

1. Nustatyti profesinės sveikatos paslaugų Lietuvos įmonėse teikimo apimtį.
2. Išanalizuoti, kokios profesinės sveikatos paslaugos teikiamos Lietuvos įmonėse.
3. Išanalizuoti suinteresuotų šalių požiūrį į profesinės sveikatos paslaugų teikimo labai mažoms ir mažoms Lietuvos įmonėms plėtros galimybes.

Tyrimo metodika. Pirmam uždaviniui įvykdyti atlikta Lietuvos įmonių, turinčių du ar daugiau darbuotojų, apklausa. Įmonių klausta, ar jos teikia darbuotojams profesinės sveikatos paslaugas. Analizuota 510 įmonių anketų. Apskaičiuota rodiklio „dirbančių asmenų, kuriems prieinamos profesinės sveikatos priežiūros paslaugos, tai yra paslaugos, kurias teikia profesinės sveikatos priežiūros specialistai, dalis (procentais)“ 2019 m. reikšmė.

Antram uždaviniui įvykdyti atlikta Lietuvos įmonėse dirbančių profesinės sveikatos specialistų apklausa, siekiant išsiaiškinti, kokias profesinės sveikatos paslaugas jie teikia.

Trečiam uždaviniui įvykdyti atliktas kokybinis tyrimas. Organizuota sutelktos grupės diskusija, sukviečiant suinteresuotų šalių atstovus (valstybinių įstaigų, darbdavių ir darbuotojų atstovus bei profesinės sveikatos paslaugų teikimo profesionalus). Išsiaiškintos profesinės sveikatos paslaugų teikimo labai mažoms ir mažoms Lietuvos įmonėms plėtros galimybės.

Rezultatai ir išvados. Profesinės sveikatos paslaugų Lietuvos įmonėse teikimo apimtis – 4 proc. Profesinės sveikatos paslaugų Lietuvos įmonėse teikimo apimtis, kai profesinės sveikatos paslaugos prieinamos bent iš dalies, – 11,5 proc. Dažniausiai teikiamos profesinės sveikatos paslaugos, susijusios su darbuotojų sveikatos būklės stebėjimu, rečiausiai – susijusios su konsultavimu dėl darbuotojų sveikatos apsaugos, darbo procesų pritaikymo darbuotojų galimybėms ir asmens apsaugos priemonių panaudojimo. Taip pat tik maždaug kas antras profesinės sveikatos specialistas

organizuoja įmonėse darbuotojų sveikatos stiprinimo veiklas. Pagrindinės sveikatos paslaugų teikimo labai mažoms ir mažoms įmonėms plėtros galimybės yra šios: savivaldybių visuomenės sveikatos biurų specialistų teikiamų ilgalaikių sveikatos stiprinimo programų organizavimo skatinimas, profilaktinių sveikatos tikrinimų kokybės gerinimas, įteisinant mobilius sveikatos priežiūros kabinetus ir informacijos apie investavimo į darbuotojų sveikatą naudą darbdaviams sklaida.

Daugiau informacijos gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Profesinės sveikatos tyrimų skyriaus specialistė Lolita Pilipavičienė tel. (8 5) 212 2589, el. p. lolita.pilipaviciene@dmc.lt.